పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

37. అస్ సాఫ్ఫాత్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 182 వాక్యాలు, 5 రుకూలు ఉన్నాయి. మహాప్రవక్త (స) దేవుని ఏకత్వం గురించి, మరణానంతర జీవితం గురించి సందేశ ప్రచారం చేసినప్పుడు ఆయన పట్ల ఎగతాళిగా ప్రవర్తించటం జరిగింది. ఆయన (స) దైవదౌత్యాన్ని తిరస్కరించటం జరిగింది. దీన్ని ఖండిస్తూ చూస్తూ చూస్తూ మీరు ఎగతాళి చేస్తున్న ఈ ప్రవక్తయే మీపై ఆధిక్యత వహిస్తాడని, మీ ప్రాంగణంలోనే దైవదూతల సైన్యం అవతరిస్తుందని మక్కా అవిశ్వాసులను హెచ్చరించటం జరిగింది. 171 – 179, ఈ హెచ్చరికలన్నీ ప్రవక్త (స) విజయావకాశాలు కానరాని రోజుల్లో చేయబడ్డాయి.

ముస్లిములు పబ్లిగ్గా అత్యాచారాలకు, హింసలకు గురయ్యేవారు. వీరిలో మూడొంతులు మంది ముస్లిములు దేశం వదలి వెళ్ళిపోయారు. ప్రవక్త (స) వెంట కేవలం 40 – 50 మంది అనుచరులు మాత్రమే మిగిలారు. అయితే వీరు కూడా ఎన్నో కష్టనష్టాలను, హింసలను భరిస్తూ వచ్చారు. ఈ బాహ్య పరిస్థితులను చూసే వ్యక్తి ప్రవక్త (స)కు విజయం లభిస్తుందని ఏమాత్రం విశ్వసించడు. ప్రతి ఒక్కరూ ఈ విప్లవం ఇక్కడితో అణిగిపోతుందని భావించేవారు. ఈ సూరాలో ఎన్నో చారిత్రక సంఘటనలను పేర్కొనటం జరిగింది. వాటిలో ఇబ్రాహీమ్ (అ) సంఘటన ఎంతో ప్రాముఖ్యత గలది. ఇబ్రాహీమ్ (అ) అల్లాహ్ యొక్క ఒక్క సూచన మేరకు తన ఒక్కగా ఒక్క కన్నకొడుకును త్యాగం చేసేందుకు సిద్ధపడ్డారు. ఇందులో కేవలం అవిశ్వాసులకే గుణపాఠాలు లేవు. ముస్లిములకూ ఇందులో ఎన్నో గుణపాఠాలు ఉన్నాయి. ఈ సంఘటనను ఉదాహరించి ఇస్లాం వాస్తవికతను, ప్రత్యేకతను గూర్చి నొక్కి చెప్పటం జరిగింది. సమయం వస్తే ఒక ముస్లిం అల్లాహ్ కొరకు త్యాగనిరతితో ఎలా వ్యవహరించాలి అనేది కూడా బోధించబడింది.

సూరా చివరిలో అవిశ్వాసులను హెచ్చరించటం జరిగింది. దీనితోపాటు విశ్వాసులకు శుభవార్తలు కూడా ఇవ్వబడ్డాయి. వీరు ఎంతో విశ్వాసంతో, శ్రద్ధతో, దృఢసంకల్పంతో ప్రవక్త (స)కు తోడ్పడుతూ అవరోధాలను ఎదుర్కొంటూ వచ్చారు. వస్తున్న కష్టాలకు, నష్టాలను, అవరోధాలకు, ఆటంకాలకు బెదరకూడదని, నిలకడగా ఉండమని, విజయం మిమ్మల్నే వరిస్తుందని అభయం ఇవ్వబడింది. ఇప్పుడు శక్తివంతులుగా, వీరులుగా, బలవంతులుగా కనిపిస్తున్న వారు వారి చేతుల్లోనే ఓడిపోవటం జరుగుతుందని, అపజయం పాలౌతారని జోస్యం చెప్పబడింది. కొన్ని సంవత్సరాల్లోనే ఈ భవిష్యవాణులు, జోస్యాలు, ఓదార్పులు వాస్తవాలుగా మారి అవిశ్వాసులు అపజయం పొంది విశ్వాసులు విజయం సాధించారు.

37. సూర అస్ సాఫ్ఫాత్

ఆయత్‌లు : 182 **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) వరుసగా బారులు తీరి నిలుచున్నవారి సాక్షిగా,
(2) మేఘాలను నడిపించే వారి సాక్షిగా

(3) హితబోధలు వినిపించే వారి సాక్షిగా,

(4) మీ నిజమైన ఆరాధ్యదైవం కేవలం ఒకే ఒక్కడు.
(5) ఆయన భూమికీ, ఆకాశాలకూ, ఆ రెంటికీ
మధ్య ఉన్న సమస్తానికీ ప్రభువు మరియు
తూర్పుదిక్కులన్నిటికీ ప్రభువు. (6) మేము ఇహలోక
ఆకాశాన్ని నక్షత్రాల అలంకరణతో తీర్చిదిద్దాము.
(7) ధిక్కారి అయిన ప్రతి షైతాన్ బారినుండి దాన్ని
రక్షించాము. (8) ఈ షైతానులు పై లోకపు
అధిష్టానపు దూతల మాటలు వినలేరు, ప్రతి
దిశనుండి కొట్టబడతారు. (9) తరమబడతారు.
వారికి ఎడతెగని శిక్ష పడుతుంది. (10) ఒకవేళ
వారిలో ఎవడైనా ఏదైనా మాటను ఎగరేసుకు
పోతున్నప్పుడు, ఒక తీక్షణమైన అగ్నిజ్వాల వాడిని
వెంటాడుతుంది. (11) వారిని అడగండి. వారిని
సృష్టించటం కష్టతరమా లేక మేము సృషించిన ఈ
సకల చరాచరాలను సృష్టించటం కష్టతరమా. వారిని
మేము జిగురు వంటి మట్టితో సృష్టించాము.

(12) మీరు అమిత ఆశ్చర్యానికి గురవుతున్నారు.
వారేమో ఎగతాళి చేస్తున్నారు. (13) ఎంత
నచ్చజెప్పినా వారు అర్థం చేసుకోవటం లేదు.
(14) ఏదైనా సూచనను చూస్తే, వారు దానిని
నవ్వులాటగా తీసుకుంటున్నారు. (15) ఇలా
అంటారు, “ఇది పూర్తిగా మాయాజాలమే.
(16) మేము చనిపోయి, మట్టిగా మారి,
అస్తిపంజరంగా మారినప్పుడు, మళ్ళీ మమ్మల్ని
బ్రతికించి లేపటం జరిగే పనేనా?

آیَاتُهَا 182 سُوْرَةُ الصّٰٓفّٰتِ مَكِّيَّةٌ 37 رُكُوْعَاتُهَا 5

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالصّٰٓفّٰتِ صَفًّا ﴿1﴾
فَالزّٰجِرٰتِ زَجْرًا ﴿2﴾
فَالتّٰلِيٰتِ ذِكْرًا ﴿3﴾
اِنَّ اِلٰهَكُمْ لَوَاحِدٌ ﴿4﴾
رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ
الْمَشَارِقِ ﴿5﴾
اِنَّا زَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنْيَا بِزِيْنَةِ ِۨالْكَوَاكِبِ ﴿6﴾
وَحِفْظًا مِّنْ كُلِّ شَيْطٰنٍ مَّارِدٍ ﴿7﴾
لَا يَسَّمَّعُوْنَ اِلَى الْمَلَاِ الْاَعْلٰى وَيُقْذَفُوْنَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ﴿8﴾
دُحُوْرًا وَّلَهُمْ عَذَابٌ وَّاصِبٌ ﴿9﴾
اِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَاَتْبَعَهٗ شِهَابٌ ثَاقِبٌ ﴿10﴾
فَاسْتَفْتِهِمْ اَهُمْ اَشَدُّ خَلْقًا اَمْ مَّنْ خَلَقْنَا ؕ اِنَّا
خَلَقْنٰهُمْ مِّنْ طِيْنٍ لَّازِبٍ ﴿11﴾
بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُوْنَ ﴿12﴾
وَاِذَا ذُكِّرُوْا لَا يَذْكُرُوْنَ ﴿13﴾
وَاِذَا رَاَوْا اٰيَةً يَّسْتَسْخِرُوْنَ ﴿14﴾
وَقَالُوْٓا اِنْ هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿15﴾
ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ ﴿16﴾

(17) పూర్వకాలం నాటి మా తాత ముత్తాతలు సైతం లేపబడతారా?" (18) వారితో, "అవును మీరు అవమానంపాలు అవుతారు" అని పలుకు.

(19) అది కేవలం ఒక పెద్ద గద్దింపు మాత్రమే. హఠాత్తుగా వారు కళ్ళారా చూస్తూ ఉండిపోతారు. అప్పుడు (20) "మేమెంత దౌర్భాగ్యులం, ఇది తీర్పుదినం కదా! అని వారంటారు. (21) మీరు ధిక్కరిస్తూ ఉండే తీర్పుదినం ఇదే.

(22) దుర్మార్గులందరినీ, వారి సహచరులనూ అల్లాహ్‌ను కాదని వారు ఆరాధిస్తూ ఉండిన దైవాలనూ చుట్టుముట్టి తీసుకురండి. (23) తరువాత వారందరికీ నరకానికి దారి చూపండి. ఒక విషయం అడగాలి, (24) కాస్త వారిని ఆపండి, (25) "మీకేమయింది, ఇపుడెందుకు పరస్పరం సహాయం చేసుకోరు? (26) అరే, ఈ రోజు వారు ఆత్మసమర్పణ చేసుకుంటున్నారేమిటి? (27) ఆ తరువాత వారు ఒకరి వైపునకు మరొకరు తిరిగి పరస్పరం వాదించుకోవటం ప్రారంభిస్తారు. (28) అనుచరులు తమ నాయకులతో ఇలా అంటారు, "మీరు మా వద్దకు కుడివైపు నుండి వచ్చేవారు." (29) వారు సమాధానం ఇస్తారు, అది కాదు, అసలు మీరే విశ్వసించేవారు కారు,

(30) మీ మీద మాకు అధికారం లేదు, మీరు నిజంగానే తలబిరుసులుగా వ్యవహరించారు.

(31) చివరకు మీరు తప్పకుండా శిక్షను చవిచూస్తారు" అని మా ప్రభువు అన్నమాటకు మేము అర్హులమై పోయాము. (32) కనుక మేము మిమ్మల్ని మార్గభ్రష్టులుగా చేశాము. స్వయంగా మేము కూడా మార్గభ్రష్టులమయ్యే ఉన్నాము. (33) ఈ విధంగా వారందరూ ఆ రోజు గుంపుగా శిక్ష అనుభవిస్తారు.

أَوَ آبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ﴿17﴾

قُلْ نَعَمْ وَأَنتُمْ دَاخِرُونَ ﴿18﴾

فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنظُرُونَ ﴿19﴾

وَقَالُوا يَا وَيْلَنَا هَٰذَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿20﴾

هَٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنتُم بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿21﴾ ع 1 21 5

احْشُرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا
يَعْبُدُونَ ﴿22﴾

مِن دُونِ اللَّهِ فَاهْدُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطِ الْجَحِيمِ ﴿23﴾

وَقِفُوهُمْ ۖ إِنَّهُم مَّسْئُولُونَ ﴿24﴾

مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ﴿25﴾

بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ﴿26﴾

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿27﴾

قَالُوا إِنَّكُمْ كُنتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ ﴿28﴾

قَالُوا بَل لَّمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿29﴾

وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُم مِّن سُلْطَانٍ ۖ بَلْ كُنتُمْ
قَوْمًا طَاغِينَ ﴿30﴾

فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا ۖ إِنَّا لَذَائِقُونَ ﴿31﴾

فَأَغْوَيْنَاكُمْ إِنَّا كُنَّا غَاوِينَ ﴿32﴾

فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿33﴾

(34) మేము అపరాధుల విషయంలో ఇలాగే ప్రవర్తిస్తాము. (35) వారు ఎలాంటి వారంటే, "అల్లాహ్ తప్ప మరొక సత్యమైన ఆరాధ్యుడు లేడు" అని చెప్పినప్పుడు, వారు అహంకారంగా,

(36) "మేము ఒక పిచ్చి కవి కోసం మా దేవుళ్ళను వదలుకోవాలా?" అని అనేవారు. (37) వాస్తవానికి అతను సత్యాన్నే తెచ్చాడు, దైవప్రవక్తలను ధ్రువీకరించాడు. (38) మీరు తప్పనిసరిగా బాధాకరమైన శిక్షను చవిచూస్తారు. (39) మీకు ఏది ఇవ్వబడుతున్నా అది మీరు చేస్తూ ఉండిన కర్మల ప్రతిఫలమే. (40) అయితే, ప్రియభక్తులు మాత్రం సురక్షితంగా ఉంటారు. (41) వారి కొరకు అందరూ ఎరిగిన ఆహారమే ఉన్నది, (42) రుచికరమైన అన్ని రకాల ఫలాలు ఉన్నాయి, అక్కడ వారు గౌరవంగా ఉంటారు. (43) భోగభాగ్యాలతో విలసిల్లే ఉద్యానవనాలు ఉన్నాయి. అందులో వారు సగౌరవంగా ఉంచబడతారు. (44) ఎత్తయిన ఆసనాలపై ఎదురెదురుగా కూర్చుంటారు.

(45) మద్యపు సెలయేళ్ళ నుండి పాత్రలు నింపబడి వారి మధ్య త్రిప్పబడుతాయి. (46) మెరిసిపోతున్న మధువు, త్రాగేవారికీ అది ఎంతో మధురంగా ఉంటుంది. (47) దానివల్ల వారి శరీరానికి నష్టం కలగడం గానీ, బుద్ధి చెడిపోవడంగానీ జరుగదు. (48) వారి దగ్గర తమ చూపులను నిగ్రహించుకునే అందమైన కళ్ళుగల స్త్రీలు ఉంటారు. (49) వారు దాచబడిన గ్రుడ్ల వలె (కోమలంలా) ఉంటారు. (50) తరువాత వారు ఒకరి వైపునకు ఇంకొకరు తిరిగి పరిస్థితులను గురించి పరస్పరం చర్చించుకుంటారు. వారిలో ఒకడు ఇలా అంటాడు, (51) "ప్రపంచంలో నాకు ఒక మిత్రుడు ఉండేవాడు. (52) అతను నాతో ఇలా అంటూండేవాడు, నీవు కూడా ధ్రువీకరించేవారిలో చేరిపోయావా?

إِنَّا كَذَٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿34﴾

إِنَّهُمْ كَانُوٓا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ ۙ يَسْتَكْبِرُونَ ۙ ﴿35﴾

وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُوٓا ءَالِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍ ۭ ﴿36﴾

بَلْ جَآءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ ﴿37﴾

إِنَّكُمْ لَذَآئِقُوا الْعَذَابِ الْأَلِيمِ ۚ ﴿38﴾

وَمَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۙ ﴿39﴾

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿40﴾

أُولَٰٓئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ ۙ ﴿41﴾

فَوَاكِهُ ۚ وَهُم مُّكْرَمُونَ ۙ ﴿42﴾

فِي جَنَّٰتِ النَّعِيمِ ۙ ﴿43﴾

عَلَىٰ سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ ﴿44﴾

يُطَافُ عَلَيْهِم بِكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ ۙ ﴿45﴾

بَيْضَآءَ لَذَّةٍ لِّلشَّارِبِينَ ۚ ﴿46﴾

لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنزَفُونَ ﴿47﴾

وَعِندَهُمْ قَٰصِرَٰتُ الطَّرْفِ عِينٌ ۙ ﴿48﴾

كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُونٌ ﴿49﴾

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَآءَلُونَ ﴿50﴾

قَالَ قَآئِلٌ مِّنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ۙ ﴿51﴾

يَقُولُ أَئِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّقِينَ ﴿52﴾

ءَ اِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَدِيْنُوْنَ ﴿53﴾

قَالَ هَلْ اَنْتُمْ مُّطَّلِعُوْنَ ﴿54﴾

فَاطَّلَعَ فَرَاٰهُ فِيْ سَوَآءِ الْجَحِيْمِ ﴿55﴾

قَالَ تَاللّٰهِ اِنْ كِدْتَّ لَتُرْدِيْنِ ﴿56﴾

وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّيْ لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِيْنَ ﴿57﴾

اَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِيْنَ ﴿58﴾

اِلَّا مَوْتَتَنَا الْاُوْلٰى وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِيْنَ ﴿59﴾

اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿60﴾

لِمِثْلِ هٰذَا فَلْيَعْمَلِ الْعٰمِلُوْنَ ﴿61﴾

(53) మనం చనిపోయి, మట్టిగా మారి, అస్థిపంజరంగా మిగిలిపోయినప్పుడు నిజంగానే ప్రతిఫలమూ, శిక్షా అనేవి ఉంటాయా?

(54) ఇప్పుడతను ఎక్కడున్నాడో, మీరు చూడదలచు కున్నారా? (55) ఇలా చెప్పి అతను తొంగి చూడగానే, అతనికి నరకంలోని ఒక అగాధంలో అతను కనిపిస్తాడు. (56) అప్పుడు అతన్ని సంబోధిస్తూ ఇలా అంటాడు, “దేవుని సాక్షిగా, నీవు నన్ను సర్వనాశనం చేసి ఉండేవాడివి.

(57) నా ప్రభువు అనుగ్రహం లేకపోయినట్లయితే, ఈ రోజు నేను కూడా పట్టుబడిన వారిలో ఒకడినై ఉండేవాణ్ణి. (58) సరే, అయితే ఇక మాకు మరణం సంభవించదా? (59) మాకు రావలసిన మరణమేదో ముందే వచ్చేసిందా? ఇక మాకు ఎలాంటి శిక్షా పడదా?” (60) నిశ్చయంగా ఇదే మహత్తరమైన విజయం. (61) ఇలాంటి విజయం కోసమే కర్మలు చేసే వారు కర్మలు చేయాలి.

1 – 61 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ దైవదూతలపై ప్రమాణం చేసి దేవుని ఏకత్వాన్ని సమర్థించటం జరిగింది. అస్సాఫ్ఫాత్ అంటే ఆకాశంలో వరుస క్రమంగా తమ ప్రభువు ముందు నిలబడే దైవదూతలు అని అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్ఊద్, ఇబ్నె అబ్బాస్, ఇక్రమ, సయీద్ బిన్ జుబైర్, ముజాహిద్, ఖతాదాల అభిప్రాయం.

ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : “తమ ప్రభువు ముందు వరుస క్రమంగా నిలబడే దైవదూతల్లా మీరూ వరుసక్రమాన్ని పాటించండి” అప్పుడు ప్రజలు ఇలా అడిగారు, “దైవదూతలు తమ ప్రభువు ముందు వరుస క్రమపద్ధతి ఎలా పాటిస్తారు?” అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, “పంక్తులను పరిపూర్తిగా ఉంచుతారు. పంక్తుల్లో ఒకరితో ఒకరు కలసి నిలబడతారు.” (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.651)

‘అజ్జాజిరాత్’ అంటే మేఘాలను తోలుకుపోయే దైవదూతలు లేదా ప్రజల హృదయాలను మంచి కార్యాలను గురించి ప్రేరేపించి చెడు కార్యాల నుండి వారించే దైవదూతలు. అత్తాలియాత్ అంటే అల్లాహ్ ఆదేశాలను, వాక్యాలను ప్రవక్తలకు పఠించి వినిపించే దైవదూతలు అని అర్థం. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

1 – 5 : అల్లాహ్ దైవదూతలపై ప్రమాణం చేసి అల్లాహ్ ఒకే ఒక్కడని, ఆయనకు ఎవరూ సాటిలేరని,

ఆయనే అందరినీ సృష్టించేవాడనీ, అందరికి ఆహారం ప్రసాదించేవాడని, ఆయనే భూమ్యాకాశాలకు, వాటి మధ్య ఉన్న వాటికి ప్రభువని, ఆయనే తూర్పు పడమరలకు ప్రభువని, సూర్యచంద్రులు నిరంతరం పరిభ్రమించటం, వాటిలో ఎలాంటి వ్యత్యాసం రాకపోవటం వాటిని సృష్టించేవాడు ఉన్నాడని, ఆయన ఒకే ఒక్కడు అనటానికి నిదర్శనాలు అని ఇందులో ఇతరులకు ఏ విధమైన భాగస్వామ్యం లేదని విశదపర్చాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

6 : అంటే దైవదూతలు అల్లాహ్ వద్ద నుండి గ్రంథాలను, దైవాదేశాలను తీసుకొని వచ్చి ప్రజలకు వినిపిస్తారు. (ముర్సలాత్ : 77) ఖుర్ఆన్‌ను తీసుకువచ్చే దైవదూతల సాక్షి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

10 : వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం షైతానులు ఆకాశం సమీపానికి చేరుకుంటారు. అక్కడ దైవదూతల సంభాషణను వినే ప్రయత్నం చేస్తారు. కొన్ని మాటలను విని భూలోకంలో ఏం జరుగబోతోందో తెలుసుకుంటారు. తిరిగి వచ్చి జ్యోతిష్యులకు ఆ మాటలను వినిపించి తాము అగోచర జ్ఞానం గలవారమని నమ్మిస్తారు. ఈ కారణంగా ఆకాశం సమీపానికి వెళ్ళకుండా అల్లాహ్ వీరిని నిప్పురవ్వల ద్వారా వారించాడు. అంటే వారు ఎప్పుడు ఇలాంటి ప్రయత్నం చేసినా వారిని అగ్నికణాల ద్వారా తరమటం జరుగుతుంది. ఒక్కోసారి షైతానుల్లో కొంతమంది వీటికి గురయి కాలిపోతారు. ఒక్కోసారి తప్పించుకొని కొన్ని మాటలను విని వచ్చి జ్యోతిష్యులకు వినిపిస్తారు.

ఇమామ్ షౌకానీ ఇంకా ఇతర వ్యాఖ్యాతలు ఇలా అభిప్రాయపడుతున్నారు. “షైతానులు దైవవాణిని ఎన్నడూ వినలేదు. అయితే దైవదూతల కొన్ని మాటలను మాత్రం వినగలుగుతారు. అందువల్లే సూరహ్ షుఅరా 212లో ఇలా ఆదేశించడం జరిగింది. “షైతానులను దైవవాణి వినకుండా కఠినంగా వారించటం జరిగింది.” (తైసీరుర్రహ్మాన్)

11 : మరణానంతర జీవితాన్ని తిరస్కరించే వారికి భూమ్యాకాశాలు, దైవదూతలు, షైతానుల వంటి సృష్టితాలను సృష్టించిన మాకు మానవుని వంటి అతి చిన్న సృష్టితాలను సృష్టించటం, మరణానంతరం తిరిగి లేపటం ఎంతమాత్రం కష్టం కాదని తెలియపరచమని తన ప్రవక్తను ఆదేశించటం జరిగింది. ఎందుకంటే ఇంతకంటే గొప్ప గొప్ప సృష్టితాలు ఈ విశ్వంలో ఉన్నాయి. మరి వీరి గురించి ఆశ్చర్యం దేనికి? మరోచోట ఇలా ఆదేశించటం జరిగింది. “భూమ్యాకాశాలను సృష్టించటం మానవుణ్ణి సృష్టించటం కంటే చాలా కష్టమైన పని. కాని చాలామంది దీన్ని గ్రహించరు.” (గాఫిర్ : 57) (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

12 : మక్కా అవిశ్వాసులు మరణానంతర జీవితం పట్ల, పరలోకం పట్ల తిరస్కార భావంతో ఉన్నందుకు మీకు ఆశ్చర్యంగా ఉంది. ఎందుకంటే ఇది అందరి ముందు తేటతెల్లంగా ఉంది. వీరి కళ్ళపై తెర క్రమ్ముకుంది. అందువల్లే ఇంతటి స్పష్టమైన విషయాన్ని కూడా వీరు తిరస్కరిస్తున్నారు. మీ పట్ల ఎగతాళిగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. దీన్ని గురించి వారికి ఎంత బోధించినా, ఎంత హితోపదేశం చేసినా ఏమాత్రం ప్రభావితులు కావటం లేదు. ఒకవేళ అల్లాహ్ సర్వశక్తులను నిరూపించే నిదర్శనాలను ప్రదర్శించినా దానిపట్ల కూడా పరిహాసంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. ఇంకా ముహమ్మద్ (స) మాంత్రికులని మంత్రతంత్రాలు ప్రదర్శిస్తున్నారని కొట్టిపారేస్తున్నారు. అంటే మరణించిన తరువాత తిరిగి లేపబడటం బుద్ధికందని విషయంగా భావిస్తున్నారు అని ప్రవక్త (స)కు సెలవియ్యబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

20 : అవిశ్వాసులు తీర్పుదినం నాడు తమను తామే నిందించుకుంటారని, తమ్ము తాము అపరాధులుగా ఒప్పుకుంటారని, ఇహలోకంలో మా కాళ్ళను మేమే గొడ్డలితో నరుక్కున్నామని పరలోకాన్ని గురించి కొంచెమైనా ఆలోచించలేదని విచారిస్తారని, ఇంకా పరలోక శిక్షలను చూచి ఘోరంగా చింతిస్తారని వివరించబడింది. కాని ఏం లాభం? ఆ రోజు తప్పును ఒప్పుకోవటం, విచారించటం, చింతించటం వారికి ఏమాత్రం లాభం చేకూర్చలేదని అప్పుడు వారు ఏడుస్తూ, పెడబొబ్బలు పెడుతూ “మేము మోసపోయాం. నష్టపోయం, మా దురదృష్టం మేము ఏ దినాన్ని గురించి తిరస్కరిస్తూ ఉండేవారమో, ఎగతాళి చేస్తూ ఉండేవారమో అది రానే వచ్చింది” అని హాహాకారాలు చేస్తూ ఉంటారని అల్లాహ్ తెలియజేస్తున్నాడు. (ఇబ్నె కసీర్)

21 : అంతేకాకుండా దైవదూతలు, విశ్వాసులు వారిని మరీ అవమానపరచటానికి, వారి ఆందోళన పెంచటానికి మీరు భూలోకంలో తిరస్కరిస్తూ వచ్చిన ఆ తీర్పుదినం ఇదే అని, ఇప్పుడు మీరు దాన్ని కళ్ళారా చూసుకున్నారా లేక ఇంకా అనుమానం మిగిలి ఉందా? అని ఎగతాళి చేయటం జరుగుతుంది. సమాధుల నుండి తిరిగి లేపబడేటప్పుడు కూడా అవిశ్వాసులకు భిన్నంగా విశ్వాసుల పట్ల గౌరవంగా ప్రవర్తించాలని అల్లాహ్ దైవదూతలను ఆదేశిస్తాడు. (ఇబ్నె కసీర్)

24 : నేరస్తులను తీర్పు మైదానంలో సమీకరించి ఆపి ఉంచవలసిందిగా, వారిని వారి నమ్మకాల గురించి, కర్మల గురించి ప్రశ్నించబడుతుందని అల్లాహ్ దైవదూతలను ఆదేశిస్తాడు. ఆ తరువాత అవిశ్వాసులను "మీరు ఇహలోకంలో పరస్పరం సహాయం చేసుకున్నట్లు ఇక్కడ చేసుకోరెందుకు?" అని చీవాట్లు పెట్టటం జరుగుతుంది. కాని వారికి ఏ సమాధానమూ తోచదు. ఆ రోజు అవమాన భారంతో వారి మెడలు వంగిపోతాయి. వారిలోని బలహీనుల్ని తమ బలవంతులతో "ఇహలోకంలో మీరు మమ్మల్నే అనుసరించండని మమ్మల్ని బలవంతం చేసేవారు కదా! మరి ఈనాడు మాకు సహాయం చేయరెందుకు? మా నుండి నరక శిక్షను తొలగించరెందుకు?" అని నిలదీసి అడుగుతూ ఉంటారు. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

29 : నాయకులు జిన్నులైనా, మానవులైనా ప్రజలతో, "మీది తప్పుడు అభిప్రాయం, మీ హృదయాల్లో అసలు విశ్వాసం ఉండేదే కాదు, మీ హృదయాల్లో అవిశ్వాసం, అవిధేయత, దురాలోచనలు మాత్రమే ఉండేవని" తప్పును వారిపైనే ఎగదోస్తారు. (ఇబ్నెకసీర్)

35 : అంటే ఇహలోకంలో ఈ అవిశ్వాసులతో అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధ్యులెవరు లేరని హితబోధ చేస్తే దీన్ని వినటానికి కూడా ఎంతమాత్రం సిద్ధపడేవారు కారు. ఇంకా విశ్వసించేవారు కారు. ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : "ప్రజలు "లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్" అనే వరకు వారితో యుద్ధం చేయమని నన్ను ఆదేశించటం జరిగింది. "లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్" పలికినవారు తమ ధన, ప్రాణాలను రక్షించుకుంటారు. ఇక ఇస్లాం బాధ్యతలు వానిపై ఉన్నాయి. అతన్ని విచారించే బాధ్యత అల్లాహ్‌పై ఉంది. అల్లాహ్ గౌరవనీయ గ్రంథంలో కూడా ఈ అంశాన్ని గురించే చర్చించాడు. ఇంకా అహంకారుల గురించి చర్చిస్తూ వారు ఈ వచనాన్ని అసహ్యించుకుంటూ ఉండేవారని పేర్కొన్నాడు. (ఇబ్నె అబీ హాతిమ్) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

37 : అంటే అల్లాహ్ ప్రవక్త (స) కవీ కారు, మతి చలించిన వ్యక్తీ కారు. ప్రవక్త (స) అల్లాహ్ వద్ద నుండి సత్యమైన దైవగ్రంథాన్ని, పరిశుద్ధ జీవన విధానాన్ని తీసుకువచ్చారు. ముందు గతించిన ప్రవక్తలు ఈయన గురించి తెలిపిన సద్గుణాలన్నీ ఈయనలో ఉన్నాయి. ప్రవక్త (స) సద్గుణ సంపన్నులు. పూర్వ ప్రవక్తలు అందజేసిన ఏక దైవారాధన సందేశాన్నే అంతిమ ప్రవక్త (స) కూడా అందజేశారు. ఇతర వివరాలకు షూరా 43ని చూడండి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

38, 39 : అంటే ఆ రోజు మీరు వ్యధాభరితమైన శిక్షను చవిచూస్తారు. ఈనాడు మీపై ఎటువంటి అన్యాయమూ జరుగదు. మిమ్మల్ని శిక్షించేది మీ కర్మల ఫలితంగానే. అంటే విశ్వాసులను నరక శిక్ష నుండి రక్షించటం జరుగుతుంది. సూరతుల్ అసర్‌ని చూడండి. (ఇబ్నెకసీర్)

40 : పైన పేర్కొన్న నరకాగ్ని నుండి అల్లాహ్ కేవలం తనను ఆరాధించే విశ్వాసులను మాత్రమే మినహాయించాడు. వారి ప్రభువు వారిని స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. లెక్కలేనన్ని అనుగ్రహాలను ప్రసాదిస్తాడు. వారికి మధురమైన, రుచికరమైన ఆహారం నిరంతరం అందుతూ ఉంటుంది. 42వ వాక్యంలో పళ్ళు అని సూచించటం జరిగింది. అంటే స్వర్గవాసులు ఆకలి, దాహం వల్ల కాకుండా రుచులను ఆస్వాదించటానికి తినటం, త్రాగటం

(62) చెప్పండి, ఈ ఆతిథ్యం మంచిదా లేక రాకాసి జముడు చెట్టు ఆతిథ్యం మంచిదా?	اَذٰلِكَ خَيْرٌ نُّزُلًا اَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّوْمِ ﴿62﴾

జరుగుతుంది. అక్కడ స్వర్గవాసులు గౌరవప్రదమైన జీవితం గడుపుతారు. ఎదురెదురుగా ఆసనాలపై కూర్చొని దిండ్లకు ఆనుకొని ఉంటారు. రుచికరమైన పానీయాలను వారికి అందించటం జరుగుతుంది. వాటివల్ల వారు ఎటువంటి అనారోగ్యానికి గురికారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

50 : స్వర్గవాసులు సుతిమెత్తని ఆసనాలపై ఎదురెదురుగా కూర్చొని రుచికరమైన పానీయాలు సేవిస్తారు. సంభాషిస్తారు. ఇహలోక అనుభవాలను పరస్పరం తెలుపుకుంటారు. స్వర్గ సేవకులు వారివద్దకు వస్తూపోతూ ఉంటారు. రుచికరమైన అమోఘమైన దైవానుగ్రహాలను వారికి ఇస్తూ ఉంటారు. ఇవి, ఎటువంటి అనుగ్రహాలంటే వీటిని ఇహలోకంలో ఏ కన్నూ చూడలేదు. ఏ చెవీ వినలేదు. ఏ హృదయమూ వీటి గురించి ఆలోచించనైనా లేదు.

అప్పుడు స్వర్గవాసుల్లో ఒకరు ఇలా అంటారు : “ఒక అవిశ్వాసి అప్పుడప్పుడు నాతో పాటు కూర్చునేవాడు. వాడు పరలోకాన్ని తిరస్కరిస్తూ “మనం మరణించిన తరువాత కుళ్ళికృశించిన తరువాత మరల మనం లేపబడతామని, మనకు మన కర్మల ఫలితం ఇవ్వడం జరుగుతుందని మీరు నమ్ముతున్నారా?” అని అనేవాడు. ఈనాడు మన ప్రభువు తన వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చాడు. మనల్ని స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేశాడు ఇంకా నా ఈ మిత్రుణ్ని నరకంలో పడవేశాడు. మీరు ఆ నరకంలో ఉన్నవాడిని చూడాలనుకుంటున్నారా? ఆ స్వర్గవాసి నరకంలో తొంగి చేస్తాడు. ఆశ్చర్యంగా వాడిని పలకరిస్తాడు. ఇంకా ఇలా అంటాడు, “నీవూ నన్ను నరకంలో పడవేసేవాడివి, అల్లాహ్ నాపై దయచూపకపోతే ఈనాడు నేను నీతోపాటు నరకంలో పడి ఉండేవాడిని.” (తైసీరుర్రహ్మాన్)

52 : “మీరు ప్రళయాన్ని మరణానంతర జీవితాన్ని విచారణను, బహుమానాలను, శిక్షలను విశ్వసిస్తారా? ఇది చాలా ఆశ్చర్యకరమైన విషయం. మేము మాత్రం దీన్ని విశ్వసించము. మేము వీటన్నిటినీ బుద్ధికందని విషయాలుగా, అసాధ్యంగా పరిగణిస్తున్నాము. అవిశ్వాసం, ధిక్కారం, అహంకారం వల్ల ఇలా అనటం జరిగింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

53 : మనం చనిపోయిన తరువాత, మట్టిగా మారిపోయిన తరువాత కుళ్ళి కృశించిపోయిన తరువాత మళ్ళీ మనల్ని తిరిగి లేపి మనల్ని విచారించి మన కర్మలకు ప్రతిఫలం ఇవ్వడం జరుగుతుందా? (ఇబ్నెకసీర్)

58 : ఆ తరువాత ఆ స్వర్గవాసి తన సహవాసులతో సంతోషం పట్టలేక ఇలా అంటాడు, “మిత్రులారా! మనం ఇహలోకంలో చావును రుచిచూశాము. దీని తరువాత మనకుఇక్కడ మరి చావు రాదు. ఇది శాశ్వత జీవితం. దీని అనుగ్రహాలు శాశ్వతమైనవే. నిస్సందేహంగా ఒక విశ్వాసి యొక్క గొప్ప సాఫల్యం అంటే ఇదే. అందువల్ల ప్రజలు తమ ప్రాపంచిక జీవితంలో దీన్ని గురించే కృషి చేస్తూ ఉండాలి.”

60 : స్వర్గాన్ని పొందడమే మహాగొప్ప సాఫల్యం. ఇది అల్లాహ్ అనుగ్రహాల్లోని గొప్ప అనుగ్రహం. ఇది కేవలం అదృష్టవంతులకే లభిస్తుంది. తూర్ : 19 యొక్క వ్యాఖ్యానంలో ఇలా ఉంది : “స్వర్గవాసులకు స్వర్గంలో మరణం సంభవించదు. స్వర్గవాసులు మాకు మళ్ళీ చావురాదా? మమ్మల్ని గాని శిక్షించటం జరుగుతుందా? అని తమ సందేహాన్ని వ్యక్తం చేసుకుంటారు. “ఇక్కడ మీకు చావు రాదు, మిమ్మల్ని శిక్షించటమూ జరుగదు” అని సమాధానం ఇవ్వడం జరుగుతుంది. (ఇబ్నె కసీర్)

61 : “కృషి చేసేవాడు దీన్ని గురించి ధన, ప్రాణాలకు తెగించి కృషి చేస్తారు. ఎందుకంటే ఇది వీరి కొరకు అవతరింపజేయబడిన అల్లాహ్ గ్రంథం. అసలు కృషి చేస్తే ఇటువంటి విషయాన్ని గురించే కృషి చేయాలి. దీనివల్ల పరలోకంలో గొప్ప సాఫల్యం, గొప్ప అనుగ్రహం ప్రాప్తమౌతాయి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

(63) మేము ఆ చెట్టును దుర్మార్గుల పాలిట పరీక్షగా చేశాము. (64) అది నరకం అడుగుభాగం నుండి మొలిచే చెట్టు. (65) దాని మొగ్గలు షైతానుల తలలు మాదిరిగా ఉంటాయి. (66) నరకవాసులు వాటిని తింటారు. వాటితోనే కడుపు నింపుకుంటారు.

(67) అంతేగాక, త్రాగటానికి వారికి సల సల కాగే నీరు ఇవ్వబడుతుంది. (68) ఆ తరువాత వారు మళ్ళీ నరకాగ్ని వైపునకే తిరిగి తరిమివేయబడతారు. (69) తమ తాతముత్తాతలను మార్గభ్రష్టులుగా చూసినప్పటికీ, (70) వారి అడుగు జాడలలోనే అనుసరించిన వారు వీరే. (71) వాస్తవానికి వారికి పూర్వం కూడా చాలా మంది మార్గభ్రష్టులైపోయారు. (72) వారి వద్దకు మేము హెచ్చరించేవారిని పంపాము. (73) ఇక చూడండి హెచ్చరించబడిన పర్యవసానం ఏమయిందో (74) అయితే అల్లాహ్ ప్రియభక్తులు తప్ప (75) నూహ్ మమ్మల్ని వేడుకున్నాడు. కనుక చూడండి, మేము ఎంత మంచిగా సమాధానం ఇచ్చేవారమో, (76) మేము అతనినీ, అతని కుటుంబాన్నీ ఘోర విపత్తు నుండి కాపాడాము. (77) అతని సంతతి మాత్రమే మిగిలి ఉండేలా చేశాము. (78) ఇంకా తరువాతి తరాల వారిలో అతని పేరు ప్రతిష్ఠలు నిలిచి ఉండేలా చేశాము. (79) సమస్త ప్రపంచ వాసులలో నూహ్‌కు శాంతి కలుగుగాక! (80) మేము సత్కార్యం చేసే వారికి ఇటువంటి ప్రతిఫలాన్నే ప్రసాదిస్తూ ఉంటాము. (81) నిస్సందేహంగా అతను మా ప్రియభక్తులలో ఒకడు, (82) తరువాత మేము రెండో వర్గాన్ని ముంచి వేశాము. (83) ఇబ్రాహీమ్, నూహ్ మార్గంలోనే నడిచేవాడు. (84) అతను తన ప్రభువు సాన్నిధ్యానికి నిర్మలమైన మనస్సుతో వచ్చినప్పుడు, (85) తన తండ్రితోనూ, తన జాతి ప్రజలతోనూ ఇలా అన్నాడు, "మీరు ఆరాధిస్తున్న ఈ వస్తువులేమిటి?

إِنَّا جَعَلْنٰهَا فِتْنَةً لِّلظّٰلِمِيْنَ ﴿63﴾
إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِيْٓ أَصْلِ الْجَحِيْمِ ﴿64﴾
طَلْعُهَا كَأَنَّهٗ رُءُوْسُ الشَّيٰطِيْنِ ﴿65﴾
فَإِنَّهُمْ لَاٰكِلُوْنَ مِنْهَا فَمَالِـُٔوْنَ مِنْهَا الْبُطُوْنَ ﴿66﴾
ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيْمٍ ﴿67﴾
ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَاِلَى الْجَحِيْمِ ﴿68﴾
إِنَّهُمْ أَلْفَوْا اٰبَآءَهُمْ ضَآلِّيْنَ ﴿69﴾
فَهُمْ عَلٰٓى اٰثٰرِهِمْ يُهْرَعُوْنَ ﴿70﴾
وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِيْنَ ﴿71﴾
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيْهِمْ مُّنْذِرِيْنَ ﴿72﴾
فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِيْنَ ﴿73﴾
إِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِيْنَ ﴿74﴾ ع 2 53 6
وَلَقَدْ نَادٰىنَا نُوْحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجِيْبُوْنَ ﴿75﴾
وَنَجَّيْنٰهُ وَأَهْلَهٗ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيْمِ ﴿76﴾
وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهٗ هُمُ الْبٰقِيْنَ ﴿77﴾
وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْاٰخِرِيْنَ ﴿78﴾
سَلٰمٌ عَلٰى نُوْحٍ فِي الْعٰلَمِيْنَ ﴿79﴾
إِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ﴿80﴾
إِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿81﴾
ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْاٰخَرِيْنَ ﴿82﴾
وَإِنَّ مِنْ شِيْعَتِهٖ لَإِبْرٰهِيْمَ ﴿83﴾
إِذْ جَآءَ رَبَّهٗ بِقَلْبٍ سَلِيْمٍ ﴿84﴾
إِذْ قَالَ لِأَبِيْهِ وَقَوْمِهٖ مَاذَا تَعْبُدُوْنَ ﴿85﴾

(86) అల్లాహ్‌ను కాదని మీరు, మిథ్యా దైవాలను కోరుకుంటున్నారా? (87) అసలు సకల లోకాల ప్రభువు గురించి మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?"

(88) ఆ తరువాత అతను తన దృష్టిని నక్షత్రాల వైపు సారించి, (89) వారితో "నా ఆరోగ్యం సరిగా లేదు" అని అన్నాడు. (90) తరువాత వారు అతనిని వదలిపెట్టి వెళ్ళిపోయారు. (91) వారు వెళ్ళిన తరువాత అతను మెల్లగా వారి విగ్రహాల దగ్గరకు వెళ్ళి, "మీరు తినరేమిటి? (92) అసలు మీకేమయింది, మీరు మాట్లాడటం కూడా లేదే?" అని అడిగాడు.

(93) ఆ తరువాత అతను వాటిపై విరుచుకుపడి తన కుడిచేత్తో వాటిని గట్టిగా కొట్టాడు. (94) వారు అతని వద్దకు పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చారు. (95) అప్పుడు అతను ఇలా అన్నాడు, "స్వయంగా మీరే చెక్కుకున్న వస్తువులను మీరు పూజిస్తున్నారా? (96) వాస్తవానికి అల్లాహ్‌యే మిమ్మల్ని, మీరు తయారుచేసే వస్తువులనూ సృష్టించాడు."

(97) వారు పరస్పరం ఇలా చెప్పుకున్నారు, "ఇతని కొరకు ఒక భగ భగ మండే అగ్ని గుండం తయారుచేసి, అందులో విసరివేయండి." (98) వారు అతనికి వ్యతిరేకంగా ఒక చర్య తీసుకోదలిచారు. కాని మేము వారినే శిక్షకు గురిచేశాము. (99) ఇబ్రాహీమ్ ఇలా అన్నాడు, "నేను నా ప్రభువు వైపునకు వెళుతున్నాను. ఆయనే నాకు మార్గం చూపుతాడు.

(100) ఓ నా ప్రభూ! నాకు శీలవంతుడైన ఒక కుమారుణ్ణి ప్రసాదించు." (101) మేము అతనికి ఒక సహనశీలుడైన కుమారుడు కలుగుతాడనే శుభవార్తను అందజేశాము.

أَئِفْكًا آلِهَةً دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ ﴿86﴾

فَمَا ظَنُّكُم بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿87﴾

فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ ﴿88﴾

فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ ﴿89﴾

فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿90﴾

فَرَاغَ إِلَىٰ آلِهَتِهِمْ فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿91﴾

مَا لَكُمْ لَا تَنطِقُونَ ﴿92﴾

فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَمِينِ ﴿93﴾

فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَزِفُّونَ ﴿94﴾

قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ ﴿95﴾

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿96﴾

قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَأَلْقُوهُ فِي الْجَحِيمِ ﴿97﴾

فَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ ﴿98﴾

وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿99﴾

رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿100﴾

فَبَشَّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ ﴿101﴾

فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْیَ قَالَ یٰبُنَیَّ اِنِّیْۤ اَرٰی فِی
الْمَنَامِ اَنِّیْۤ اَذْبَحُكَ فَانْظُرْ مَاذَا تَرٰی ؕ قَالَ یٰۤاَبَتِ
افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ ؗ سَتَجِدُنِیْۤ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ مِنَ
الصّٰبِرِیْنَ ﴿102﴾

فَلَمَّاۤ اَسْلَمَا وَتَلَّهٗ لِلْجَبِیْنِ ۚ ﴿103﴾

وَنَادَیْنٰهُ اَنْ یّٰۤاِبْرٰهِیْمُ ۙ ﴿104﴾

قَدْ صَدَّقْتَ الرُّءْیَا ۚ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِی
الْمُحْسِنِیْنَ ﴿105﴾

اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْبَلٰٓؤُا الْمُبِیْنُ ﴿106﴾

وَفَدَیْنٰهُ بِذِبْحٍ عَظِیْمٍ ﴿107﴾

وَتَرَكْنَا عَلَیْهِ فِی الْاٰخِرِیْنَ ۖ ﴿108﴾

سَلٰمٌ عَلٰۤی اِبْرٰهِیْمَ ﴿109﴾

كَذٰلِكَ نَجْزِی الْمُحْسِنِیْنَ ﴿110﴾

اِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِیْنَ ﴿111﴾

وَبَشَّرْنٰهُ بِاِسْحٰقَ نَبِیًّا مِّنَ الصّٰلِحِیْنَ ﴿112﴾

وَبٰرَكْنَا عَلَیْهِ وَعَلٰۤی اِسْحٰقَ ؕ وَمِنْ ذُرِّیَّتِهِمَا
مُحْسِنٌ وَّظَالِمٌ لِّنَفْسِهٖ مُبِیْنٌ ۚ ﴿113﴾ ع 3 39 7

(102) ఆ బాలుడు యుక్త వయస్సుకు చేరుకున్నప్పుడు ఇబ్రాహీమ్ అతనితో ఇలా అన్నాడు: "ఓ నా కుమారా! నేను నిన్ను 'జిబహ్' (బలి) చేస్తున్నట్లుగా కలగన్నాను. నీ అభిప్రాయమేమిటో తెలుపు." అతను ఇలా అన్నాడు, "నాన్నగారూ! మీకు ఆజ్ఞాపించబడిన దానిని నెరవేర్చండి. అల్లాహ్ సంకల్పిస్తే మీరు నన్ను సహనశీలునిగా పొందుతారు." (103) చివరకు వారిద్దరూ సమ్మతించారు. తరువాత ఇబ్రాహీమ్ తన కుమారుణ్ణి నుదుటిపై బోర్లా పరుండబెట్టాడు.

(104) అప్పుడు మేము అతన్ని పిలిచి ఇలా అన్నాము, "ఇబ్రాహీమ్! (105) నీవు కలను నిజం చేసి చూపించావు. సత్కార్యం చేసే వారికి మేము ఇలాంటి ప్రతిఫలాన్నే ప్రసాదిస్తాము. (106) నిస్సందేహంగా ఇది ఒక కఠిన పరీక్ష. (107) మేము ఒక పెద్ద ఖుర్బానీని పరిహారంగా చెల్లించి ఆ బాలుణ్ణి విడిపించుకున్నాము. (108) అతని కీర్తి ప్రతిష్ఠలు తరువాతి తరాల వారిలో శాశ్వతంగా నిలిచిపోయేలా చేశాము. (109) ఇబ్రాహీమ్‌పై శాంతి కురియుగాక! (110) మేము సత్కార్యాలు చేసే వారికి ఇటువంటి ప్రతిఫలాన్నే ప్రసాదిస్తాము. (111) నిస్సందేహంగా అతను విశ్వసించిన మా విశ్వాస దాసులలోని ఒకడు. (112) మేము అతనికి ఇస్‌హాఖ్‌ను గురించిన శుభవార్తను అందించాము. అతను సజ్జనుడైన దైవప్రవక్త. (113) అతనికి, ఇస్‌హాఖ్‌కూ మేము శుభాలను ప్రసాదించాము. ఇప్పుడు వారిద్దరి సంతతిలో ఒకడు సజ్జనుడైతే, మరొకడు ఆత్మ ద్రోహి.

వాక్యాల సంబంధం :

గత వాక్యాల్లో ఏకదైవారాధకులు స్వర్గంలో ఉంటారనీ, సుఖభోగాల్లో తేలియాడుతూ ఉంటారని, అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు నరకంలో ఉంటారని వ్యధాభరితమైన శిక్షకు గురి అవుతారని పేర్కొనటం జరిగింది.

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో నూహ్ (అ), ఇబ్రాహీమ్ (అ)ల వృత్తాంతాలను ప్రస్తావించటం జరిగింది. నూహ్ (అ) తన జాతివారికి కేవలం అల్లాహ్‌నే ఆరాధించమని, విగ్రహాలను ఆరాధించవద్దని, ఎందుకంటే విగ్రహాలు ఆరాధనకు అర్హులు కావని, ఇవి నిర్జీవరాళ్ళని హితబోధ చేశారు.

అదేవిధంగా ఇబ్రాహీమ్ (అ) కూడా తన జాతివారిని అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలని, విగ్రహారాధనను త్యజించమని, ఎందుకంటే ఈ విగ్రహాల్లో, మీ మొరలను ఆలకించే, మీ కోరికలను తీర్చే శక్తి లేదని, ఇవి బండరాళ్ళని, ఆరాధనకు అర్హులు కావని, ఇవి నిర్జీవరాళ్ళని హితబోధ చేశారు.

అదేవిధంగా అవిశ్వాసులు, బహుదైవారాధకులు దైవదూతలను అల్లాహ్ శక్తిసామర్ధ్యాలలో భాగస్వాములుగా భావించేవారు. వారిలో కూడా దైవశక్తి ఉందని విశ్వసించేవారు. అల్లాహ్ సూరె సాఫ్ఫాత్ ప్రారంభ వాక్యాల్లో దైవదూతలు అల్లాహ్ దాసులని, సేవకులని, ఏ విధంగా సేవకులు యజమాని కాలేరో అదేవిధంగా దైవదూతలు కూడా యజమానులు కాలేరు. వారివద్ద, వారి అధీనంలో ఏదీ లేదు. వారి వద్ద ఏదీ లేనపుడు వారు ఎవరికీ ఏం ఇవ్వగలరు? అని పేర్కొనటం జరిగింది.

దైవదూతలు అల్లాహ్ దాసులు, సేవకులు. ఆయన సమక్షంలో పంక్తుల రూపంలో నిలుచున్నారు. కొంతమంది దైవదూతలు వినయవిధేయతలతో చేతులుకట్టుకొని, నిలుచున్నారు. కొంతమంది దైవదూతలు వంగి రుకూలో ఉన్నారు. కొంతమంది దైవదూతలు సజ్దాలో పడి ఉన్నారు. అల్లాహ్ ఆదేశాలను యధాతథంగా పాలిస్తూ ఉన్నారు. వీటన్నిటివల్ల దైవదూతలు దాసులుగా, సేవకులుగా గుర్తించబడుతున్నారు. ఆరాధ్యులుగా కాదు.

62 – 70 : స్వర్గంలో ప్రసాదించబడే ఈ గొప్ప అనుగ్రహాలు, కానుకలు, ఆతిథ్యం మంచిదా లేక నరకంలో ఇవ్వబడే రాకాసి జముదు చెట్లు మంచివా? దాని ఆహారంలో చీము, నెత్తురు, కాగే నీరు కలసి ఉంటాయి. నరకవాసులు నిస్సహాయ స్థితిలో దాన్ని తింటారు. అది తిన్న వారికి విపరీతమైన బాధ కలుగుతుంది. అది అందవికారంగా ఉంటుంది. ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ఉల్లేఖనం ప్రకారం ప్రవక్త (స) ఈ వాక్యాన్ని పఠించి అల్లాహ్‌కు భయపడవలసిన విధంగా భయపడండి. రాకాసి జముదు యొక్క ఒక్క చుక్క భూలోక సముద్రంలో పడితే సముద్రపు నీరంతా దుర్భరంగా, అపరిశుభ్రంగా ప్రజలకు ఎందుకూ పనికి రాకుండా పోతుంది. మరి దాన్ని తినేవారి సంగతేమిటో ఆలోచించండి! (ఇబ్నెమాజ) అన్నారు. వారు తమ తాతముత్తాతలను వక్రమార్గంలో ఉన్నట్లు చూచి కూడా ఎలాంటి నిదర్శనాలు లేకుండా వారిని అనుసరించారు. అంధులై వారి అడుగుజాడలపై నడిచారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

70 : తిరస్కరించిన జాతుల వినాశనాల ప్రస్తావన రానే వచ్చింది. కనుక తిరస్కరించిన కొన్ని జాతులను గురించి, వారి ప్రవక్తలను గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

74 – 82 : అంటే నూహ్ (అ)ను విశ్వసించినవారు వీరిలో ఆయన కుటుంబానికి చెందినవారు కూడా ఉన్నారు. కొందరు వ్యాఖ్యాతలు వీరి సంఖ్య 80గా అభిప్రాయపడుతున్నారు. కాని ఆయన భార్య, ఒక కుమారుడు మాత్రం విశ్వసించలేదు. వీరు కూడా ఆ వరదలో కొట్టుకుపోయారు. అంటే మహా బీభత్సం సృష్టించే తుఫాన్, ఆ జాతి ఈ తుఫాన్‌లో కొట్టుకుపోయింది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

రెండవది ఇబ్రాహీమ్ (అ) వృత్తాంతం, ఇబ్రాహీమ్ (అ) ప్రజలను ఏక దైవారాధనా సందేశ ప్రచారం చేయడంలో నూహ్ (అ) మార్గాన్ని అనుసరించారు. ఇబ్రాహీమ్ (అ) విగ్రహారాధనకు, బహుదైవారాధనకు, అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించటానికి దూరంగా ఉండేవారు. ఎల్లప్పుడు నిర్మలమయిన మనస్సుతో అల్లాహ్‌ను ఆరాధించేవారు. అందువల్లే ఇబ్రాహీమ్ (అ) తన తండ్రిని, తన జాతివారిని విగ్రహారాధనకుదూరంగా ఉండమని వారించారు. అల్లాహ్‌ను వదలి ఇతరులను దైవాలుగా భావించరాదని హెచ్చరించారు. అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఆరాధనకు అర్హులు కారని హితబోధ చేశారు. వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం ఇబ్రాహీమ్ జాతివారు నక్షత్రాలను, గ్రహాలను నమ్మేవారు. అందువల్లే ఇబ్రాహీమ్ (అ) నక్షత్రాల వైపు చూసి ఒకవేళ నేను మీవెంట ఉత్సవంలో పాల్గొంటే అస్వస్థతకు గురవుతానని తన

జాతివారితో అన్నారు. ప్రజలు అతన్ని వదలి వెళ్ళిపోయారు. ఇబ్రాహీమ్ (అ) విగ్రహాల వద్దకు వెళ్ళారు. వాటిని ఎగతాళి చేస్తూ, మీరు ఆరాధనకు తగినవారే అయితే మీ ముందు ఇన్ని రకాల తినుబండారాలు ఉన్నాయి, ఎందుకు తినరు? అని ప్రశ్నించారు. విగ్రహాలు వాటిని తినలేదు. సమాధానం ఇవ్వనూ లేదు. అప్పుడు ఇబ్రాహీమ్(అ) విగ్రహాలతో ఇలా అన్నారు : ఓ విగ్రహాల్లారా! ఎందుకు సమాధానం ఇవ్వరు? అని అంటూ తన కుడి చేతిలో ఉన్న కొడవలితో కొట్టి వాటిని ముక్కలు ముక్కలుగా చేసివేశారు. విగ్రహారాధకులు సాయంత్రం తిరిగి వచ్చి విగ్రహాల స్థితి అంతా చూశారు. వెంటనే ఇబ్రాహీమ్ (అ) వద్దకు వెళ్ళారు. అతన్ని సంజాయిషీ అడిగారు. ఇబ్రాహీమ్ (అ) వారితో, మీరు మీ స్వహస్తాలతో తయారుచేసిన విగ్రహాలనే మీరు పూజిస్తున్నారు. వాస్తవంగా మిమ్మల్ని, మీ విగ్రహాలను అల్లాహ్ సృష్టించాడు. అందువల్ల అల్లాహ్‌యే ఆరాధనకు అర్హుడు అని అన్నారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

99 – 113 : ఇబ్రాహీమ్ (అ) యొక్క ఈ సంఘటన బాబిల్ (ఇరాక్)లో జరిగింది. చివరికి ఇబ్రాహీమ్(అ) ఇక్కడి నుండి సిరియాకి వెళ్ళిపోయారు. అక్కడకు వెళ్ళిన తరువాత సంతానం కోసం దుఆ చేశారు. (ఫత్‌హుల్ ఖదీర్). కుమారుడు పెరిగి పెద్దవాడై వివేకవంతుడు అవుతాడనే శుభవార్త ఇవ్వబడింది. ఆ బిడ్డ యుక్తవయస్సుకు చేరుకున్నాడు. కొందరు ఆ బిడ్డ వయస్సు 13 సంవత్సరాలు ఉండేదని వ్యాఖ్యానించారు.

ప్రవక్తల కలలు దైవాదేశాలు అవుతాయి. దాన్ని ఆచరించటం తప్పనిసరి. ఇబ్రాహీమ్ (అ) తనలా తన కుమారుడు కూడా దైవవిధేయుడా కాడా అని పరీక్షించటానికి కొడుకును సంప్రదించారు. ఇస్మాయీల్ (అ) తనను జిబహ్ చేసేటప్పుడు తన ముఖాన్ని ముందు ఉంచరాదని సలహా ఇచ్చారు. తన ఒక్కగానొక్క కుమారుణ్ని సమర్పించమని ఆదేశించబడింది. ఇది మహాకఠినమైన పరీక్ష. ఇందులో ఇబ్రాహీం (అ) ఉత్తీర్ణులయ్యారు.

పైన పేర్కొన్న ఇబ్రాహీమ్ (అ) సంఘటన తరువాత మరో కుమారుడు ఇస్‌హాఖ్ (అ) జన్మిస్తాడని, ఇంకా అతను ప్రవక్త అవుతాడని శుభవార్త ఇవ్వడం ద్వారా అంతకుముందు జిబహ్ చేయమని ఆదేశించబడిన కుమారుడు ఇస్మాయీల్ అని తెలుస్తుంది. అప్పుడు ఇస్మాయీల్ ఒక్కరే ఉన్నారు. ఇస్‌హాఖ్ అతని తర్వాత జన్మించారు.

అయితే ఎవరిని జిబహ్ చేయమని ఆదేశించబడింది అనే విషయంలో వ్యాఖ్యాతల మధ్య అభిప్రాయభేదాలు ఉన్నాయి.

ఇమామ్ ఇబ్నె జరీర్ ఇస్‌హాఖ్ (అ)గా, ఇబ్నె కసీర్, ఇంకా చాలామంది వ్యాఖ్యాతలు ఇస్మాయీల్ (అ) గా అభిప్రాయపడుతున్నారు. అయితే ఇదే సరియైన అభిప్రాయం. ధార్మిక వ్యాఖ్యానకర్తలు, పండితులు, విద్వాంసులు ఇస్మాయీల్ (అ)గా అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఈ అభిప్రాయమే సరైన సాక్ష్యాధారాలు కలిగి ఉంది. వీరిద్దరి సంతానం చాలా వ్యాప్తిచెందింది. చాలామంది ప్రవక్తలు, సందేశహరులు వీరిద్దరి సంతానం నుండే ఉద్భవించారు. యాఖూబ్ (అ), ఇస్‌హాఖ్ (అ) కుమారులు వీరి 12 మంది కుమారుల సంతానం 12 వర్గాలుగా విడిపోయారు. వీరిద్వారా బనీ ఇస్రాయీల్ జాతి వృద్ధి చెందినది. వ్యాప్తిచెందింది. చాలామంది ప్రవక్తలు వీరిలో నుండే ఉద్భవించారు.

ఇబ్రాహీమ్ (అ) యొక్క మరో కుమారుడు ఇస్మాయీల్(అ) ద్వారా అరబ్బుల సంతతి వ్యాప్తి చెందింది. వీరిలో చివరి ప్రవక్త (స) ఉద్భవించారు. అరబ్బులు ఇంత గొప్ప ఇబ్రాహీమ్(అ) వంశంలో పుట్టినప్పటికీ బహుదైవారాధన, పాపకార్యాలు, అత్యాచారాలు మొదలైన వాటికి పాల్పడి తమ్ముతాము నరకానికి గురిచేసుకున్నారు. అంటే అల్లాహ్ వద్ద వంశానికి, కుటుంబానికి, పదవులకు ఎటువంటి ప్రాముఖ్యత లేదు. అల్లాహ్ వద్ద కేవలం విశ్వాసం, సత్కార్యాలకు మాత్రమే గౌరవస్థానం ఉంది.

యూదులు, క్రైస్తవులు మక్కా అవిశ్వాసులు ప్రవక్తల సంతానం అయినప్పటికీ అవిశ్వాసాన్ని, వక్రమార్గాన్ని, పాపకార్యాల్ని అనుసరించటం వల్ల నరకాగ్నికి గురయ్యారు. అల్లాహ్ వద్ద అందరూ సమానులే. (అహ్సనుల్ బయాన్)

(114) మేము మూసాకు, హారూన్‌కూ మేలు చేకూర్చాము. (115) వారికి వారి జాతి ప్రజలకూ మహా విపత్తు నుండి విముక్తి ప్రసాదించాము.

(116) మేము వారికి సహాయం చేశాము. కనుకనే వారు ఆధిక్యతను పొందారు. (117) మేము వారిద్దరికి స్పష్టమైన గ్రంథాన్ని ప్రసాదించాము. (118) మేము వారిద్దరికి రుజుమార్గం చూపాము. (119) తరువాతి తరాల వారిలో వారిని గురించిన మంచి ప్రస్తావన మిగిలేలా చేశాము.

(120) మూసాపై, హారూన్‌పై శాంతి కురియుగాక! (121) మేము సత్కార్యాలు చేసేవారికి ఇటువంటి ప్రతిఫలాన్నే ఇస్తాము. (122) నిశ్చయంగా వారు మా ప్రత్యేక దాసులు. (123) నిశ్చయంగా ఇల్యాస్ కూడా మా సందేశహరులలో ఒకడు. (124) అతను తన జాతి వారితో ఇలా అన్నాడు, “మీరు భయపడరా?” (125) మీరు ‘బఅల్’ను ఆరాధిస్తూ, సృష్టికర్తలలోకెల్లా ఉత్తమ సృష్టికర్త అయిన అల్లాహ్‌ను వదిలివేశారా? (126) మీకూ, మీ తాతముత్తాతలకూ అల్లాహ్‌యే ప్రభువు,” (127) కాని వారు అతన్ని తిరస్కరించారు. అందువల్లే వారు తప్పనిసరిగా శిక్ష కొరకు సమీకరించబడతారు. (128) అయితే ప్రియదాసులు తప్ప. (129) మేము ఇల్యాస్ పేరు ప్రతిష్ఠలను తరువాతి తరాలలో నిలిచి ఉండేలా చేశాము. (130) ఇల్యాస్‌పై శాంతి కురియుగాక! (131) మేము సత్కార్యాలు చేసేవారికి ఇటువంటి ప్రతిఫలాన్నే ఇస్తాము. (132) నిస్సందేహంగా అతను విశ్వాస దాసులలో ఒకడు. (133) లూత్ కూడా దైవప్రవక్తలుగా నియమించి పంపబడిన వారిలో ఒకడు. (134) మేము అతనికీ, అతని కుటుంబంలోని వారికందరికీ విముక్తి ప్రసాదించాము. (135) ఒక వృద్ధురాలికి తప్ప. ఆమె వెనుక ఉండిపోయిన వారితో ఉండిపోయింది.

وَلَقَدۡ مَنَنَّا عَلٰى مُوۡسٰى وَهٰرُوۡنَ ﴿114﴾

وَنَجَّيۡنٰهُمَا وَقَوۡمَهُمَا مِنَ الۡكَرۡبِ الۡعَظِيۡمِ ﴿115﴾

وَنَصَرۡنٰهُمۡ فَكَانُوۡا هُمُ الۡغٰلِبِيۡنَ ﴿116﴾

وَاٰتَيۡنٰهُمَا الۡكِتٰبَ الۡمُسۡتَبِيۡنَ ﴿117﴾

وَهَدَيۡنٰهُمَا الصِّرَاطَ الۡمُسۡتَقِيۡمَ ﴿118﴾

وَتَرَكۡنَا عَلَيۡهِمَا فِى الۡاٰخِرِيۡنَ ﴿119﴾

سَلٰمٌ عَلٰى مُوۡسٰى وَهٰرُوۡنَ ﴿120﴾

اِنَّا كَذٰلِكَ نَجۡزِى الۡمُحۡسِنِيۡنَ ﴿121﴾

اِنَّهُمَا مِنۡ عِبَادِنَا الۡمُؤۡمِنِيۡنَ ﴿122﴾

وَاِنَّ اِلۡيَاسَ لَمِنَ الۡمُرۡسَلِيۡنَ ﴿123﴾

اِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهٖۤ اَلَا تَتَّقُوۡنَ ﴿124﴾

اَتَدۡعُوۡنَ بَعۡلًا وَّتَذَرُوۡنَ اَحۡسَنَ الۡخَالِقِيۡنَ ﴿125﴾

اللّٰهَ رَبَّكُمۡ وَرَبَّ اٰبَآئِكُمُ الۡاَوَّلِيۡنَ ﴿126﴾

فَكَذَّبُوۡهُ فَاِنَّهُمۡ لَمُحۡضَرُوۡنَ ﴿127﴾

اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الۡمُخۡلَصِيۡنَ ﴿128﴾

وَتَرَكۡنَا عَلَيۡهِ فِى الۡاٰخِرِيۡنَ ﴿129﴾

سَلٰمٌ عَلٰٓى اِلۡ يَاسِيۡنَ ﴿130﴾

اِنَّا كَذٰلِكَ نَجۡزِى الۡمُحۡسِنِيۡنَ ﴿131﴾

اِنَّهٗ مِنۡ عِبَادِنَا الۡمُؤۡمِنِيۡنَ ﴿132﴾

وَاِنَّ لُوۡطًا لَّمِنَ الۡمُرۡسَلِيۡنَ ﴿133﴾

اِذۡ نَجَّيۡنٰهُ وَاَهۡلَهٗۤ اَجۡمَعِيۡنَ ﴿134﴾

اِلَّا عَجُوۡزًا فِى الۡغٰبِرِيۡنَ ﴿135﴾

ثُمَّ دَمَّرۡنَا الۡاٰخَرِيۡنَ ﴿136﴾

وَاِنَّكُمۡ لَتَمُرُّوۡنَ عَلَيۡهِمۡ مُّصۡبِحِيۡنَ ۙ ﴿137﴾

وَبِالَّيۡلِ ؕ اَفَلَا تَعۡقِلُوۡنَ ﴿138﴾ ع 4 25 8

وَاِنَّ يُوۡنُسَ لَمِنَ الۡمُرۡسَلِيۡنَ ؕ ﴿139﴾

اِذۡ اَبَقَ اِلَى الۡفُلۡكِ الۡمَشۡحُوۡنِ ۙ ﴿140﴾

فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الۡمُدۡحَضِيۡنَ ﴿141﴾

فَالۡتَقَمَهُ الۡحُوۡتُ وَهُوَ مُلِيۡمٌ ﴿142﴾

فَلَوۡلَاۤ اَنَّهٗ كَانَ مِنَ الۡمُسَبِّحِيۡنَ ۙ ﴿143﴾

لَلَبِثَ فِىۡ بَطۡنِهٖۤ اِلٰى يَوۡمِ يُبۡعَثُوۡنَ ﴿144﴾

فَنَبَذۡنٰهُ بِالۡعَرَآءِ وَهُوَ سَقِيۡمٌ ﴿145﴾

وَاَنۡۢبَتۡنَا عَلَيۡهِ شَجَرَةً مِّنۡ يَّقۡطِيۡنٍ ﴿146﴾

وَاَرۡسَلۡنٰهُ اِلٰى مِائَةِ اَلۡفٍ اَوۡ يَزِيۡدُوۡنَ ﴿147﴾

فَاٰمَنُوۡا فَمَتَّعۡنٰهُمۡ اِلٰى حِيۡنٍ ؕ ﴿148﴾

فَاسۡتَفۡتِهِمۡ اَلِرَبِّكَ الۡبَنَاتُ وَلَهُمُ الۡبَنُوۡنَ ۙ ﴿149﴾

اَمۡ خَلَقۡنَا الۡمَلٰٓـئِكَةَ اِنَاثًا وَّهُمۡ شٰهِدُوۡنَ ﴿150﴾

اَلَاۤ اِنَّهُمۡ مِّنۡ اِفۡكِهِمۡ لَيَقُوۡلُوۡنَ ۙ ﴿151﴾

وَلَدَ اللّٰهُ ۙ وَاِنَّهُمۡ لَكٰذِبُوۡنَ ﴿152﴾

اَصۡطَفَى الۡبَنَاتِ عَلَى الۡبَنِيۡنَ ؕ ﴿153﴾

مَا لَكُمۡ ۚ كَيۡفَ تَحۡكُمُوۡنَ ﴿154﴾

(136) ఆ తరువాత మిగతా వారందరినీ సర్వనాశనం చేశాము. (137) మీరు ఉదయ సమయంలో వారి శిథిల ప్రదేశాల మీదుగానే నడుస్తూ ఉంటారు. (138) రాత్రి పూట కూడా. అయినా మీరు బుద్ధి ఉపయోగించరా?

(139) యూనుస్ కూడా నిస్సందేహంగా దైవ ప్రవక్తలలోని వాడే. (140) అప్పుడు అతను నిండు పడవ వైపునకు పరుగెత్తాడు. (141) అక్కడ చీటీలో పాల్గొన్నాడు, కాని ఓడిపోయాడు.

(142) చివరకు అతనిని చేప మ్రింగివేసింది. అతను నిందార్హుడయ్యాడు. (143) అప్పుడు అతను దైవాన్ని స్మరించి ఉండకపోతే (144) పునరుత్థాన దినం వరకు ఆ చేప కడుపులోనే ఉండిపోయేవాడు. (145) చివరకు మేము అతనిని తీవ్ర అనారోగ్య స్థితిలో ఒక తీర మైదానంపై పడవేశాము. (146) అతని మీద ఒక తీగల చెట్టును మొలిపించాము. (147) ఆ తరువాత మేము అతన్ని లక్షకు పైగా ఉన్న ప్రజల వద్దకు పంపాము. (148) వారు విశ్వసించారు. మేము ఒక నిర్ణీత కాలం వరకు వారికి సుఖసౌఖ్యాల జీవితాన్ని ప్రసాదించాము. (149) వారినిలా అడుగు, నీ ప్రభువునకు కూతుళ్ళూను, వారికి కొడుకులా? (150) మేము నిజంగా దైవదూతలను స్త్రీలుగానే సృష్టించామా? వారు తమ కళ్ళతో చూసిన విషయాన్నే పలుకుతున్నారా?

(151) గుర్తుంచుకోండి, వారే స్వయంగా కల్పించి (152) అల్లాహ్ సంతానవంతుడు అని అంటున్నారు. వాస్తవంగా వారే అసత్యవాదులు. (153) అల్లాహ్ తన కొరకు కొడుకులకు బదులుగా కూతుళ్ళను కోరుకున్నాడా? (154) మీకు ఏమయింది, ఎటువంటి నిర్ణయం తీసుకుంటున్నారు?

(155) మీకు స్పృహ లేదా? (156) లేక మీరు
చెబుతున్న ఈ మాటలకు మీ వద్ద స్పష్టమైన నిదర్శనం
ఏదైనా ఉంటే, (157) మీరు సత్యవంతులే అయితే
మీ గ్రంథాన్ని తీసుకురండి. (158) వారు అల్లాహ్‌కూ,
జిన్నులకూ మధ్య రక్త సంబంధాన్ని కల్పించారు.
వాస్తవానికి వారు నేరస్తులుగా ప్రవేశపెట్టబడేవారని
జిన్నులకు కూడా బాగా తెలుసు. (159) ఇతరులు
తనకు అంటగట్టే గుణగణాల నుండి అల్లాహ్
పరిశుద్ధుడు. (160) చిత్తశుద్ధిగల దైవభక్తులు
మాత్రమే ఇలాంటి కల్పనలకు దూరంగా ఉంటారు.
(161) కనుక మీరూ మీ ఈ దైవాలూ

(162) అల్లాహ్ నుండి ఎవరినీ మళ్ళించలేరు.
(163) భగభగమండే నరకాగ్నిలో కాలిపోనున్న వాణ్ణి
తప్ప. (164) మా పరిస్థితి ఇది : మాలో ప్రతి ఒక్కరికీ
ఒక స్థానం అంటూ నిర్ణయమై ఉన్నది. (165) మేము
పంక్తులు తీరి ఉండే సేవకులం. (166) మేము
స్తోత్రం చేస్తూ ఉండేవాళ్ళం. (167) వారు ఇంతకు
పూర్వం ఇలా అంటూ ఉండేవారు, (168) “పూర్వపు
జాతులకు లభించిన గ్రంథం మా వద్ద ఉండినట్లయితే
(169) మేము నిజమైన అల్లాహ్ ప్రియభక్తులమై
ఉండేవారము.” (170) కాని వారు దానిని
నిరాకరించారు. ఇక త్వరలోనే వారికి తెలిసి
పోతుంది. (171) మేము పంపిన మా దాసులకు
మేము ఇది వరకే వాగ్దానం చేసి ఉన్నాము.

(172) తప్పకుండా వారికి సహాయం చేయబడు
తుందనీ, (173) మా సైన్యమే ఆధిక్యం వహించి
తీరుతుందనీ, (174) కనుక ప్రవక్తా! కొంతకాలం
వరకు, వారిని వారి స్థితిలోనే వదలిపెట్టి,
(175) నిరీక్షిస్తూ ఉండు, త్వరలోనే స్వయంగా వారు
కూడా చూస్తారు. (176) వారు మా శిక్ష రాకకోసం
తొందరపెడుతున్నారా?

أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿155﴾
أَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ مُّبِينٌ ﴿156﴾
فَأْتُوا بِكِتَابِكُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿157﴾
وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجِنَّةِ نَسَبًا ۚ وَلَقَدْ عَلِمَتِ
الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿158﴾
سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿159﴾
إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿160﴾
فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿161﴾
مَا أَنتُمْ عَلَيْهِ بِفَاتِنِينَ ﴿162﴾
إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ ﴿163﴾
وَمَا مِنَّا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ ﴿164﴾
وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُّونَ ﴿165﴾
وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ ﴿166﴾
وَإِن كَانُوا لَيَقُولُونَ ﴿167﴾
لَوْ أَنَّ عِندَنَا ذِكْرًا مِّنَ الْأَوَّلِينَ ﴿168﴾
لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿169﴾
فَكَفَرُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿170﴾
وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ﴿171﴾
إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنصُورُونَ ﴿172﴾
وَإِنَّ جُندَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿173﴾
فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿174﴾
وَأَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿175﴾
أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿176﴾

فَاِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَآءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِيْنَ ﴿177﴾
وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِيْنٍ ﴿178﴾
وَّاَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُوْنَ ﴿179﴾
سُبْحٰنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿180﴾
وَسَلٰمٌ عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ ﴿181﴾
وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿182﴾ ع 5 4 4 9

(177) ఆ శిక్ష వారి ఇంటి ప్రాంగణంలో దిగే రోజున హెచ్చరించబడిన వారికి అత్యంత కఠినంగా ఉంటుంది. (178) కనుక కొంతకాలం పాటు వారిని వారి మానాన వదలివేసి (179) చూస్తూ ఉండు, త్వరలోనే స్వయంగా వారు కూడా చూస్తారు. (180) నీ ప్రభువు పరిశుద్ధుడు, గొప్ప గౌరవోన్నతులు కలవాడు, వారు కల్పిస్తున్న అన్ని విషయాలకూ అతీతుడు. (181) దైవప్రవక్తలపై శాంతి కురియుగాక! (182) సకల లోకాల ప్రభువే సకల స్తోత్రాలకు అర్హుడు.

114 – 182 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

గత వాక్యాల్లో నూహ్ (అ), ఇబ్రాహీమ్ (అ), ఇస్మాయీల్ (అ) ల గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో మూసా (అ), హారూన్ (అ), యూనుస్ (అ), లూత్ (అ)ల గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. అయితే చివరగా ప్రవక్తలకూ, విశ్వాసులకే విజయం ప్రాప్తమవుతుందని అవిశ్వాసులు, బహుదైవారాధకులు ఇహలోకంలో, పరలోకంలో అపజయం పాలౌతారని ఘోర అవమానానికి గురవుతారని పేర్కొనటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

114 : అల్లాహ్ మూసా (అ) మరియు హారూన్ (అ) లకు కూడా గొప్ప ఉపకారం చేశాడు. వీరికి తౌరాతు వంటి గొప్ప గ్రంథాన్ని ప్రసాదించాడు. దానిలో దైవాదేశాలు స్పష్టంగా విశదపరచి ఉన్నాయి. అల్లాహ్ మూసా (అ)కు, హారూన్ (అ)కు రుజుమార్గం ప్రసాదించాడు. ఇది దైవప్రవక్తల రుజుమార్గం. వీరిద్దరి పేరు ప్రఖ్యాతులను రాబోయే జాతుల్లో వ్యాపింపజేశాడు. యూదులు, క్రైస్తవులు, ముస్లిములు అందరూ వీరిని గౌరవభావంతో ప్రస్తావిస్తారు. ఇంకా వీరిపై కారుణ్యం, శాంతి కొరకు అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

123 : వీరు హారూన్ (అ) సంతతిలోని ఒక ఇస్రాయీలీ ప్రవక్త. వీరిని 'బఅల్ బక్' అనే ప్రాంతానికి పంపడం జరిగింది. కొందరు ఈయన పంపబడిన ప్రాంతం 'సామిర్రా'గా అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఈ ప్రాంతం పలస్తీన్ పడమర మధ్య భాగంలో ఉంది. ఇక్కడి ప్రజలు 'బఅల్' అనే విగ్రహాన్ని పూజించేవారు. మరికొందరు అది ఒక స్త్రీ దేవత పేరుగా దీన్ని వ్యాఖ్యానించారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

133 : ఆరవ సంఘటన లూత్ (అ)ది. వీరు కూడా దైవప్రవక్తయే. వీరు కూడా తన జాతివారిని ఏక దైవారాధన వైపు ఆహ్వానించారు. ఇంకా వారిని పాపకార్యాలనుండి, భయంకర పాపకార్యమైన స్వలింగ సంపర్కం నుండి గట్టిగా వారించారు. కాని ఆయన జాతివారు ఏమాత్రం స్పందించలేదు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఆ పాపాత్ములందరినీ హతమార్చాడు. వారి పట్టణాలను తలక్రిందులుగా చేసివేశాడు. అయితే అల్లాహ్ లూత్(అ)ను, విశ్వాసులను రక్షించాడు. లూత్ (అ) భార్య పాపాత్ములతో ఉండిపోయింది. ఆమె కూడా వారితో పాటు హతమార్చబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

137, 138 : మీరు అటు వైపు నుండి ఎల్లప్పుడూ వస్తూపోతూ ఉంటారని అల్లాహ్ గుర్తు చేశాడు. అల్లాహ్ వారి అకృత్యాల కారణంగా, పాపకార్యాల కారణంగా, నీచ కార్యాల కారణంగా వారిని దైవశిక్షకు గురిచేశాడు. ఆ

ప్రాంతాన్ని అపరిశుద్ధ జలసంధిగా మార్చివేశాడు. ప్రవక్తలను తిరస్కరించినవారికి ఇదే గతి పడుతుంది. వివేకవంతులు గుణపాఠం నేర్చుకోవటానికి ఈ సంఘటన ఒక్కటే చాలు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

139 : యూనుస్ (అ) ఇరాఖ్ దేశంలో గల నేన్వా అనే ప్రాంతానికి ప్రవక్తగా పంపబడ్డారు. ఇక్కడి ప్రజలు బనీ ఇస్రాయీల్‌కు చెందిన లక్షమందిని బందీలుగా చేసుకున్నారు. వీరిని సన్మార్గంలోనికి తిరిగి తెచ్చేందుకు అల్లాహ్ యూనుస్ (అ)ను వీరి వైపునకు పంపాడు. కాని ఈ జాతి ప్రజలు ఆయన్ని స్వీకరించలేదు. విశ్వసించనూలేదు. చివరికి యూనుస్ (అ) మీరు తప్పకుండా దైవశిక్షకు గురవుతారని హెచ్చరించారు. దైవశిక్ష అవతరించడంలో ఆలస్యం అయింది. అప్పుడు యూనుస్ (అ) అల్లాహ్ అనుమతి లేకుండానే అక్కడి నుండి పారిపోయిన సేవకునిలా అయిపోయారు. ఎందుకంటే యూనుస్ (అ) అల్లాహ్ అనుమతి లేనిదే తన జాతిని వదలి వెళ్ళిపోయారు. నావ ప్రయాణీకులతో, సామాన్లతో నిండిఉంది. నావ సముద్రపు అలలలో చిక్కుకుంది. అకస్మాత్తుగా నిలిచిపోయింది. దాని బరువు తగ్గించటానికి ఒకరు లేక ఇద్దరిని నావ నుండి విసరివేసే ఆలోచన తట్టింది. దీనివల్ల ఇతర ప్రయాణీకుల ప్రాణాలు దక్కుతాయి అని భావించారు. కాని దీనికి ఎవరూ సిద్ధపడలేదు. అందువల్ల చీటీలు వేయటం తప్పనిసరి అయింది. అందులో యూనుస్ (అ) పేరు వచ్చింది. చేసేది లేక సముద్రంలో దూకవలసి వచ్చింది. అటు అల్లాహ్ ఒక పెద్ద చేపను యూనుస్ (అ)ను మ్రింగమని ఆదేశించాడు. ఈ విధంగా యూనుస్ (అ) చేప కడుపులో వెళ్ళిపోయారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

143 : యూనుస్ (అ) ఈ పరీక్షా సమయంలో అధికంగా నమాజులు చేసేవారు. ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్ పవిత్రతను కొనియాడేవారు. దైవారాధనలో, ప్రార్థనలో కాలం గడిపేవారు. అందువల్లే అల్లాహ్ ఆయన్ను కనికరించాడు. అతనికి తనను ప్రార్థించే విధానాన్ని తెలిపాడు. యూనుస్ (అ) దాని ద్వారా అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించారు. చివరికి చేప అతన్ని ఒడ్డుకు చేర్చి వేసింది. లేకుంటే ప్రళయం వరకు చేప కడుపులో ఉండేవారు. చేప కడుపులో ఉండటం వల్ల యూనుస్ (అ) అస్వస్థతకు గురయ్యారు. యూనుస్ (అ) రక్షణకు అల్లాహ్ ఒక తీగను సృష్టించాడు. యూనుస్ దాని నీడలోనికి వచ్చి చేరారు. ఆయన ఎండ నుండి, కీటకాల నుండి రక్షణ పొందారు. అప్పుడు అల్లాహ్ పాలు ఇచ్చే ఒక జింకను సృష్టించాడు. అది ఉదయం సాయంత్రం అతనికి పాలు త్రాపించటానికి వస్తూపోయేది. చివరికి అతను పూర్తి ఆరోగ్యంగా తయారయ్యారు. ఆ తరువాత తన జాతివారి వద్దకు తిరిగి వెళ్ళారు. అప్పటికీ ఆ జాతివారందరూ ముస్లిములై ఉన్నారు. యూనుస్ (అ) వెళ్ళిపోయిన తర్వాత వీరందరూ పశ్చాత్తాపం చెందారు. ఫలితంగా అల్లాహ్ వారిపై నుండి దైవశిక్షను తొలగించివేశాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

149 : అంటే వీరు దైవదూతలను అల్లాహ్ కుమార్తెలుగా భావిస్తున్నారు. మేము దైవదూతలను సృష్టించినప్పుడు వీరు అక్కడ ఉన్నారా? దైవదూతల్లో స్త్రీల లక్షణాలు ఏమైనా వీరు చూశారా? (అహ్సనుల్ బయాన్)

164 – 166 : అంటే దైవదూతలు కూడా అల్లాహ్ సృష్టితాలే. ఆయన దాసులే. ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్ ఆరాధనలో నిమగ్నులై ఆయన్ని కొనియాడుతూ ఉంటారు. విగ్రహారాధకులు భావించినట్లు వారు అల్లాహ్ కుమార్తెలు కారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

176 : మక్కా అవిశ్వాసులు గర్వాహంకారాలతో విర్రవీగుతూ నీవు హెచ్చరిస్తూ ఉన్న ఆ దైవశిక్ష ఎప్పుడు వస్తుంది అని ప్రవక్త (స)ను తలబిరుసుతనంగా ప్రశ్నించేవారు. దానికి అల్లాహ్ మా శిక్షను గురించి తొందరపెడుతున్న వీరు ఎంత అమాయకులు? అయితే మా శిక్ష వచ్చిన తర్వాత వారికి పట్టే దుస్థితి చాలా భయంకరంగా ఉంటుందని, వినాశం వారిని అన్నివైపుల నుండి చుట్టుముట్టుతుందని హెచ్చరించారు.

అనస్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖించారు : "ప్రవక్త (స) ఖైబర్‌ని ముట్టడించారు. యూదులు ముస్లిముల సైన్యాన్ని చూచి అదిరిపోయారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, "ఈనాడు ఖైబర్ నాశనం అయ్యే దినం వచ్చేసింది. మేము హెచ్చరించబడిన వారి మైదానంలో దిగామంటే, అది వారికొరకు దుర్దినమే అవుతుంది." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.358) (తైసీరుర్రహ్మాన్)